

OBSAH

Hlava	<i>Kníha první</i>	Strana
I.	Velikost Boží - - - - -	10
II.	Bůh jest v člověku a člověk v Bohu - - - - -	11
III.	Bůh jest ve všem - - - - -	12
IV.	Nekonečné dokonalosti Boží - - - - -	13
V.	Prosba o lásku Boží a odpusťení vin - - - - -	14
VI.	Vylíčení dětství a dík za prozřetelnost Boží - - - - -	16
VII.	I dětství tone ve hříších - - - - -	20
VIII.	Jak se naučil mluviti - - - - -	22
IX.	Nechut k učení a záliba ve hře - - - - -	24
X.	Zhoubný vliv radovánek a divadelních her - - - - -	26
XI.	V nemoci prosí o křest - - - - -	27
XII.	Jak se mu stalo prospěšným i učení z při- nucení - - - - -	29
XIII.	Ve kterých naukách měl největší zálibu	30
XIV.	Odpor proti jazyku řeckému - - - - -	33
XV.	Modlitba - - - - -	34
XVI.	Odsuzuje vyučovací methodu - - - - -	35
XVII.	Jak způsob vyučování sváděl k ještěnosti	38
XVIII.	Lidská zaslepenost, zachovávajíc pravidla vyučování, přestupuje přikázání Boží -	39
XIX.	Více se bál mluvnické chyby než hřichů	41
XX.	Dík za dobrodiní přijatá v dětském věku	43
	<i>Kníha druhá</i>	
I.	Vzpomínka na hřichy jinošského věku -	45
II.	Šestnáctý rok svého věku prožil ve smil- né náruživosti - - - - -	46
III.	Nedostatky vychování Augustinova - -	48
IV.	Krádež - - - - -	53
V.	Nikdo nehřeší bez příčiny - - - - -	54
VI.	Zdánlivé dobro vede ke hřichu; pravé jest v Bohu - - - - -	56

VII. Projev díků	59
VIII. V krádeži miloval účast druhů	60
IX. Špatná společnost	61
X. Klid v Bohu	62

Knika třetí

I. Vliv lásky	63
II. Vliv divadla	64
III. Zpustlost mladíků kartaginských	67
IV. Ciceronův Hortensius roznítil v něm lásku k filosofii	69
V. Znechutilo se mu Písmo svaté pro prostý sloh	71
VI. Upadl do léčky Manichejských	72
VII. Nerozumnost učení manichejského	76
VIII. Co Bůh nařizuje, jest počestno	79
IX. Bůh soudí jinak než lidé	82
X. Podivné názory Manichejských	84
XI. Matčiny modlitby a slzy	85
XII. Odpověď biskupova na prosby sv. Moniky	87

Knika čtvrtá

I. Sveden bludem sám svádí jiné	89
II. Vyučuje řečnickví a žije v nedovoleném poměru; odmítá hadače	90
III. Moudrý lékař odvrací ho od astrologie	92
IV. Žal nad smrtí přítelovou	95
V. Proč pláč jest úlevou neštastným	98
VI. Vyznává nezřízenost svého bolu	99
VII. Z velikého zármutku opouští Tagaste	100
VIII. Čas hojí bolest	102
IX. Pravé přátelství má svůj základ v Bohu	103
X. Duše nemůže spočinouti ve tvorech	104
XI. Veškeré stvoření jest pomíjející	105
XII. Kdy jest láska dobrou	107
XIII. Původ lásky	109
XIV. Věnuje své spisy „O Krásném a Vhodném“ řečníku Hieriovi	110

XV. Uchvácen smyslností nedovedl se po- vznéstí k duchovnímu	113
XVI. Porozuměl Aristotélovým kategoriím a knihám o svobodném umění	116

Kniba pátá

I. Povzbuzuje mysl ke chvále Boží	120
II. Bezbožný marně prchá před Bohem	121
III. Příchod Faustův; záslepenost filosofů	122
IV. Jediné poznání Boha blaží člověka	126
V. Nevědomost a nevěrohodnost Manesa	127
VI. Výmluvný, ale neučený Faustus	129
VII. Zklamán odvrací se od sekty manichej- ské	131
VIII. Jde do Říma proti vůli své matky	134
IX. Připisuje své uzdravení modlitbám matci- ným	137
X. Bludy Augustinovy před přijetím evan- gelia	140
XI. Nedostatečné odpovědi Manichejských na námítky z Písma	144
XII. Věrolomnost žáků v Římě	145
XIII. Příchod Augustinův do Milána a otcov- ské přijetí sv. Ambrože	146
XIV. Poučen kázáním sv. Ambrože počíná chá- pati svůj blud	148

Kniba šestá

I. Svatá Monika v Miláně	151
II. Ambrož zakazuje hostiny pohřební; po- slušnost Moniky	153
III. Zaměstnání sv. Ambrože	155
IV. Z kázání Ambrožových chápe katolickou pravdu	157
V. O vážnosti a významu Písma svatého	160
VI. Ubohost ctižádosti	162
VII. Odvrací Alipia od her v cirku	165
VIII. Alipiův opětný pád	168

IX.	Alipius obviněn z krádeže	170
X.	Bezúhonnost Alipiova; příchod Nebri- diúv	172
XI.	Veliký zmatek v Augustinově srdci	175
XII.	Různý názor Alipiův a Augustinův o man- želství a celibátu	178
XIII.	Marná snaha matčina o manželství Au- gustinovo	180
XIV.	Rozhodl se vésti společný život s přáteli	181
XV.	Místo propuštěné souložnice bere si jinou	183
XVI.	Má strach před smrtí a posledním sou- dem	184

Kníha sedmá

I.	Představuje si Boha jako tělesnou bytost	186
II.	Nebridiové námítky proti Manichejským	189
III.	Hledá příčinu hříchu	190
IV.	Bůh jest neporušitelný	192
V.	Hledá opětně příčinu zla	194
VI.	Zamítl hádání hvězdopracvců	196
VII.	Snaží se usilovně vypátrati příčinu zla	201
VIII.	Boží milosrdenství mu spěje ku pomoci	203
IX.	Nalézá jen temný obraz Kristův v kni- hách Platoniků	204
X.	Počíná poněkud chápati božské věci	207
XI.	Jak existují stvořené bytosti	209
XII.	Vše, cožkoliv jest, jest dobré	210
XIII.	Veškeré stvoření hlásá slávu Boží	211
XIV.	Konečně mu zasvitlo pravé poznání Boha	212
XV.	Vše má podíl na pravdě a dobroti Boží	213
XVI.	Co jest hřích	214
XVII.	Jak dospěl k poznání Boha	215
XVIII.	Kristus jest cesta k spasení	217
XIX.	Považoval Krista za velmi moudrého člo- věka	218
XX.	Četba knih Platoniků učinila jej učeněj- ším, ale také pyšnejším	220
XXI.	Nalézá v Písmě svatém cestu spásy	221

Kníha osmá

I.	Augustinova návštěva u Simpliciana	- - - - -	225
II.	Zpráva o obrácení Viktorinové	- - - - -	228
III.	Proč působí radost obrácení hříšníků	- - - - -	232
IV.	Proč obrácení proslavených lidí působí větší radost	- - - - -	234
V.	Co ho zdržovalo od obrácení	- - - - -	236
VI.	Zpráva o životě sv. Antonfna opata	- - - - -	239
VII.	Vypravování Pontitianovo uvádí Augustina v nesmírný neklid	- - - - -	244
VIII.	Vnitřní boj	- - - - -	247
IX.	Proč duše sama sebe neposlouchá	- - - - -	249
X.	Dvě vůle a jen jedna duše	- - - - -	250
XI.	Před rozhodným bojem	- - - - -	254
XII.	Tajemný hlas	- - - - -	257

Kníha devátá

I.	Dík	- - - - -	261
II.	Rozhodl se opustit školu	- - - - -	262
III.	Smrt Verekunda a Nebridia	- - - - -	265
IV.	Četba žalmů	- - - - -	268
V.	Oznamuje své rozhodnutí	- - - - -	274
VI.	Křest	- - - - -	275
VII.	Nalezení těl sv. Gervasie a Protasie	- - - - -	277
VIII.	Smrt svaté Moniky	- - - - -	279
IX.	Chvalořeč o svaté Monice	- - - - -	282
X.	Rozmluva s matkou o nebi	- - - - -	286
XI.	Poslední slova a smrt svaté Moniky	- - - - -	289
XII.	Augustinův bol	- - - - -	292
XIII.	Modlí se za matku	- - - - -	296

Kníha desátá

I.	V Bohu jest naše jediná naděje a radost	300	
II.	Vyznání srdce	- - - - -	301
III.	Proč vyznává účinky milosti	- - - - -	302
IV.	Veliký užitek tohoto vyznání	- - - - -	304

V.	Člověk sám sebe dobře nezná	306
VI.	Ví zcela určitě, že miluje Boha	307
VII.	Boha nepoznáváme smysly	310
VIII.	Síla paměti	311
IX.	Paměť s ohledem na vědy	315
X.	Vědy nevnikají smysly do paměti	316
XI.	Co znamená „učiti se“?	318
XII.	Paměť s ohledem na čísla a prostor	319
XIII.	Paměť s ohledem na duševní činnost	320
XIV.	Paměť s ohledem na hnutí mysli	321
XV.	Paměť s ohledem na nepřítomné	323
XVI.	Paměť s ohledem na věci zapomenuté	324
XVII.	Bůh převyšuje sílu paměti	327
XVIII.	Paměť jest nutna i k nalezení ztracených věcí	328
XIX.	Co znamená „vzpomínati si“	329
XX.	Hledajíce Boha, hledáme věčnou blaže- nost	331
XXI.	Jak idea blaženosti tkví v paměti	333
XXII.	Bůh jest radostí srdce lidského	335
XXIII.	Věčná blaženost jest radost z Boha, věč- né Pravdy	336
XXIV.	Bůh jest v paměti	338
XXV.	Ve které části paměti nalézáme Boha	339
XXVI.	Bůh jest pravda, jež odpovídá všem, kteří se ho táží	340
XXVII.	Co mu překáželo najít Boha	341
XXVIII.	Ubohostství tohoto života	341
XXIX.	V Bohu jest jistá naděje	342
XXX.	Pokušení tělesné žádostivosti	343
XXXI.	Pokušení hrdla	345
XXXII.	Pokušení doléhající na čich	350
XXXIII.	Pokušení doléhající na sluch	351
XXXIV.	Pokušení očí	353
XXXV.	O zvědavosti	356
XXXVI.	O pýše života	360
XXXVII.	Jak působí na něho lidská chvála	362
XXXVIII.	O ještěnosti	366
XXXIX.	O samolásce	367
XL.	Opakuje, jak nalezl Boha v sobě a ostat- ních věcech	367
XLI.	Trojí žádostivost	369

XLII. Ďábel jest klamný prostředník - - - -	370
XLIII. Jediným prostředníkem jest Ježíš Kristus	371

Kniba jedenáctá

I. Vyznání vlastní ubohosti rozmnožuje lásku - - - -	374
II. Prosba o porozumění Písmu svatému - - - -	375
III. Vzývání Pravdy, aby mluvila skrze Mojžíše - - - -	378
IV. Stvoření hlásá Stvořitele - - - -	379
V. Svět byl stvořen z ničeho - - - -	380
VI. Bůh stvořil vše věčným Slovem - - - -	382
VII. Slovo jest Syn Boží souvěčný s Otcem - - - -	383
VIII. Věčné Slovo jest naším jediným Pánem - - - -	384
IX. Jak Slovo Boží mluví k srdci - - - -	385
X. Vůle Boží nemá začátku - - - -	386
XI. Čas není měřítkem věčnosti - - - -	387
XII. Co dělal Bůh před stvořením světa - - - -	388
XIII. Před stvořením nebylo času - - - -	389
XIV. Co jest čas - - - -	391
XV. Co jest měřítkem času - - - -	392
XVI. Jak se měří čas - - - -	395
XVII. Kde jest minulý a budoucí čas - - - -	396
XVIII. Jak minulý a budoucí čas jest přítomný - - - -	396
XIX. Jak lze poznati budoucnost - - - -	399
XX. Jak nazvat různost času - - - -	399
XXI. Jak možno měřiti čas - - - -	400
XXII. Prosí Boha o rozluštění této záhady - - - -	401
XXIII. Podstata času - - - -	403
XXIV. Čas jest měřítkem pohybu - - - -	405
XXV. Prosba o světlo s hůry - - - -	406
XXVI. Čas není měřítkem času - - - -	407
XXVII. Jak měříme čas - - - -	409
XXVIII. Čas měříme duchem - - - -	412
XXIX. Spojení s Bohem - - - -	414
XXX. Před stvořením nebyl čas - - - -	415
XXXI. Bůh poznává jinak než člověk - - - -	416

Kníha dvanáctá

I.	Jak obtížno jest hledati pravdu	- - - - -	418
II.	O dvojím nebi a dvojí zemi	- - - - -	419
III.	Co jest tma nad hlubinou	- - - - -	419
IV.	Pralátka	- - - - -	420
V.	Podstata prahmoty	- - - - -	421
VI.	Jak možno si představiti prahmotu	- - - - -	421
VII.	Nebe vyniká nad zemí	- - - - -	423
VIII.	Prahmota povstala z ničeho	- - - - -	424
IX.	Co jest nebe nebes	- - - - -	426
X.	Věří Písmu	- - - - -	427
XI.	Čemu se naučil od Boha	- - - - -	427
XII.	Dva druhy tvorů	- - - - -	430
XIII.	Duchové bytosti	- - - - -	431
XIV.	Hloubka Písma svatého	- - - - -	432
XV.	Rozdíl mezi Stvořitelem a stvořením	- - - - -	433
XVI.	Potírá odpůrce pravdy	- - - - -	438
XVII.	Různý význam slov „nebe i země“	- - - - -	439
XVIII.	Písmo připouští více smyslů	- - - - -	441
XIX.	Zřejmá a jasná pravda	- - - - -	443
XX.	Různý výklad slov: Na počátku stvořil	..	444
XXI.	Různý výklad slov: Země byla neviditelná a beztvárná	- - - - -	445
XXII.	Bůh stvořil více věcí, o nichž Genese mlčí	- - - - -	446
XXIII.	Různá mínění ve výkladu Písma	- - - - -	449
XXIV.	Písmo jest pravdivé, i když obtížné	- - - - -	450
XXV.	Obtížný výklad Genese	- - - - -	451
XXVI.	Jest možno vykládati tatáž slova různým způsobem	- - - - -	454
XXVII.	Nejlépe jest čerpati ze zdroje	- - - - -	455
XXVIII.	Různé názory učenců na Písmo	- - - - -	457
XXIX.	Jak může něco být dříve	- - - - -	459
XXX.	Výklad Písma musí se díti s láskou	- - - - -	462
XXXI.	Přijímejme pravdu, ať ji hlásá kdokoliv	- - - - -	463
XXXII.	Zjevená pravda	- - - - -	464

Knihá třináctá

I.	Vzývá Bohá nesmírné dobroty - - - - -	466
II.	Dobrota Boží jest původkyní tvorstva - - - - -	467
III.	Vše má svůj původ v milosti Boží - - - - -	469
IV.	Nezávislost Boha na tvorech - - - - -	470
V.	Nejsvětější Trojice - - - - -	471
VI.	Proč se Duch Boží vznášel nad vodami - - - - -	472
VII.	Působení Ducha svatého - - - - -	473
VIII.	Spojení s Bohem tvoří jedinou blaženost rozumných bytostí - - - - -	474
IX.	Proč se Duch Boží sám vznášel nad vodami - - - - -	475
X.	Vše jest darem Božím - - - - -	477
XI.	Obraz Trojice ve člověku - - - - -	478
XII.	Účinnost křestní vody jest od Ducha svatého - - - - -	479
XIII.	Odpuštění hříchů jest od Ducha svatého	480
XIV.	Víra s nadějí nám dodává síly - - - - -	482
XV.	Co rozumí oblohou a hořenimi vodami	483
XVI.	Bůh jest nezměnitelný - - - - -	486
XVII.	Co jest pevnina, co moře - - - - -	487
XVIII.	Spravedliví jsou přirovnáni ke hvězdám	488
XIX.	Cesta dokonalosti - - - - -	491
XX.	Výklad slov: „Vyyodte vody živá zvířata, která se pohybují; létavci pak nad zemí pod nebeskou oblohou lítejtež“ - - - - -	493
XXI.	Výklad slov: „Vydejž země živočistvo“	495
XXII.	Znovuzrození ducha - - - - -	499
XXIII.	O čem může souditi duchovní člověk - -	500
XXIV.	Proč Bůh požehnal lidem, ptákům a rybám - - - - -	503
XXV.	Plody země označují skutky milosrdenství - - - - -	507
XXVI.	Radost a užitek ze skutků milosrdenství	508
XXVII.	Co značí ryby a mořské obludy - - - - -	511
XXVIII.	Proč přidáno, že vše, co Bůh stvořil, bylo velmi dobré - - - - -	512
XXIX.	Díla Boží jsou ustavičně dobrá - - - - -	513
XXX.	Sny Manichejských - - - - -	514
XXXI.	Co se líbí Bohu, líbí se i zbožným - - - - -	515

XXXII. Přehled činnosti Boží	- - - - -	516
XXXIII. Veškerý tvor ať chválí Boha	- - - - -	518
XXXIV. Mystický výklad celého stvoření	- - - - -	519
XXXV. Prosba o pokoj	- - - - -	521
XXXVI. Proč nemá sedmý den večera	- - - - -	521
XXXVII. Jak Bůh odpočívá v nás	- - - - -	521
XXXVIII. Jinak vidí stvoření Bůh, jinak člověk	- -	522